

Motion - Instifta Svindersvikens naturreservat

Inkom den 13 oktober 2022 från Lina Olsson m.fl. (NL)

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår motionen och hänvisar till de skyddsregleringar av natur- och kulturvärden som redan finns i området.

Sammanfattning av ärendet

Nackalistan har lämnat in ett förslag om att bilda Svindersviks naturreservat av områdena runt Svindersviken. De områden som omfattas är Östra Vikdalen, Ryssbergen, norr om Marinstaden, Ryssviken, kring Svindersviks gård, Svindersberg, Trolldalen, Södra Finnberget och Östra Kvarnholmen.

Av flera skäl är det i dagsläget en olämplig tidpunkt att ta fram ett förslag till naturreservat för inre delen av Svindersviken. Det föreslagna området har många olika markägare med begränsat intresse av att ändra befintlig markanvändningen. Om dessa fastigheter inte inkluderas i naturreservatet skulle det bli fragmenterat och därmed få begränsad naturnytta. Kommunens framtagande av nya detaljplaner inom bland annat de fastigheter som kommunen äger skulle även kunna påverka förslaget om att bilda naturreservat.

Den största svårigheten är emellertid att Trafikverket har beslutat om ett nytt riksintresse för väg 222 och dess koppling till en ny Östlig förbindelse. Längs in i Svindersviken har dessutom Trafikverket en större teknisk anläggning som kan komma att behövas som etableringsyta för bland annat byggandet av Centrala Nacka.

Även om det inte blir ett naturreservat runt Svindersviken finns det redan idag ett visst skydd av natur och kulturvärden inom området. Området vid Ryssbergen har beslutats som naturreservat av Kommunfullmäktige. Området väster om Ryssbergens naturreservat kommer enligt överenskommelse med markägaren att skyddas genom ett naturvårdsavtal. Området Svindersviks Gård drivs av Nordiska museet som är statsfinansierat till 70 procent. Det drivs som en stiftelse med stadgar som reglerar hur fastigheten ska förvaltas och utvecklas vilket bör vara ett relativt långsiktigt skydd för dess natur och kulturvärden. Att kommunen har planmonopol ger även det ett långsiktigt skydd för hur området utvecklas.

På den norra sidan av Svindersviken kommer de detaljplanearbete som berör naturområdet öster om Henriksdalsberget, ”Trolldalen”, pausas under mandatperioden i enlighet med den överenskommelse som majoriteten och miljöpartiet har gjort. En utredning ska göras och gränserna definieras, med utgångspunkt att ge området formellt skyddad status.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2023-02-14

Motionen om att bilda Svindersvikens naturreservat

Yrkanden

Peter Zethraeus (M) yrkade bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Lina Olsson (NL) och Cecilia Malmgren (V) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Peter Zethraeus ställde sitt bifallsyrkande mot Lina Olssons (NL) yrkande och fann att nämnden hade bifallit ordförandes yrkande. Nämnden beslutade således i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Protokollsanteckning

Peter Zethraeus (M), Jonathan Lindgren (KD), Hans Peters (C) samt Maria Lidzell (L) lät anteckna gemensamt till protokollet.

” Den politiska ambitionen är att öka andelen skyddad natur i Nacka från 25% till 30%. Det kan ske på flera sätt. Det finns fortfarande stora områden, både vatten och land, som saknar formellt skydd. I ett initialt skede av arbetet med en ny grön- och blåstrukturplan och en ny översiktsplan ska vi identifiera områden som kan vara aktuella att skydda, natur som är värdefull för den biologiska mångfalden och friluftslivet. I första hand bör man pröva naturvårdsavtal med berörda fastighetsägare.

Tjänsteskrivelsen redogör på ett förtjänstfullt sätt att ett naturreservat för hela området runt Svindersviken inte är en lämplig lösning. Här behöver man vara mera kreativ än så.

Ryssbergen är t ex redan i pågående planering skyddat till mer än 80%, till stor del genom det antagna naturreservatet, att se över möjligheten att även införliva den del som ligger väster om Marinstadsvägen vore en naturlig del i det fortsatta arbetet, även om det redan idag skyddas av både naturvårdsavtal och strandskydd.

Området kallat Trolldalen är intakt till mer än 90%, här skyddar det kommunala planmonopolet, dessutom ses förutsättningarna för ett mera formellt skydd över.

För privatägd mark, kan man titta på lösningar som naturvårdsavtal.

Sammantaget utgör detta ett bra skydd för området. ”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Lina Olsson lät anteckna följande för Nackalistan.

” Nackalistan vill först av allt tacka för ett utförligt motionssvar från tjänstemännens sida, som inkluderar ägarförhållanden och riksintressen i det av motionen utpekade området. Denna utredning är en stor del av det som efterfrågas i motionens första att-sats, som därmed kan anses till hög grad besvarad. Motionssvaret är en värdefull analys som oavsett om motionen bifalls eller avslås, kommer att komma Nackalistan och förhoppningsvis även andra organisationer till gagn.

Dock håller Nackalistan inte med om att avfärda visionen om Svindersvikens naturreservat.

Nackalistan är fullt medvetna om att det är en komplex miljö, många markägare, olika markförhållanden och att dessa omfattas av olika planer och riksintressen, inklusive östlig förbindelse. Det är svårt, tar förmodligen lång tid och är säkert dyrt att göra ett naturreservat här. Det går att diskutera tidpunkten för när naturreservatet ska instiftas och det ligger sannolikt många år fram i tiden. Men tydliga planer och avgränsningar bör göras redan nu eftersom natur som en gång skövlats inte kan återskapas. Avverkning av gammelskog, sprängning, grävning och schaktning är oftast irreversibla åtgärder. Om naturreservatet av nödvändighet skulle klyvas i två delar är inte heller det nödvändigtvis ett stoppande hinder.

Svindersvikens naturreservat är ett visionärt projekt som skulle innebära ett mycket stort värde för väldigt många, såväl i nutid som i framtiden. Befolkningen i området har ökad väldigt kraftigt när Nacka byggt stad runtom Svindersviken. Om Nacka kommun menar allvar med att bli ”naturbana” så är det här ett projekt som behövs. Det vore fantastiskt om vi som är beslutfattare idag förmår att bevara natur- och kulturmiljön kring Svindersviken för kommande generationer. ”

Cecilia Malmgren lät anteckna följande för Vänsterpartiet.

” Kommunens största invändning mot naturreservatet är att området reserveras för en eventuell Östlig förbindelse.

Detta visar på konsekvenserna av planerna av Östlig förbindelse. De hindrar utvecklingen av västra Sicklaön på ett negativt sätt. Dessutom kommer det att öka biltrafiken, och det är negativt för klimatet. ”

Joel Lallerstedt lät anteckna följande för Miljöpartiet.

” För att värna den biologiska mångfalden och tillgängliggöra naturen för nackaborna har Miljöpartiet förhandlat fram att en naturvårdsplan ska tas fram under 2023. Vidare ska ett nytt grön- och blåstrukturprogram tas fram i syfte att säkra de gröna och blåa sambanden

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

och ekosystemtjänsterna i kommunen. Inte minst ska andelen skyddad natur öka från 25 procent till 30 procent. Med en ny översiktsplan ska kommunen identifiera områden som kan vara aktuella att skydda och natur som är värdefull för den biologiska mångfalden.

I tjänsteskrivelsen framgår med all önskvärd tydlighet komplexiteten att instifta ett naturreservat i Svindersviken. Den föreslagna motionen riskerar att hamna i segdragna processer som snarare stjälper än hjälper. Därför behöver vi vara kreativa och hitta lämpliga och smarta lösningar för skydd av natur i området här och nu. Miljöpartiet vill se ett skydd i detta område men ser inte naturreservat som den enda lösningen.

Med privata fastighetsägare i området bör vi exempelvis i första hand hitta lösningar som naturvårdsavtal. Vidare ska en utredning göras gällande området öster om Henriksdalsberget, ”Trolldalen”, med utgångspunkt att ge området formellt skyddad status.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------